

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Jesika Fridrichová

Název práce: Sémiotická analýza pojmů „uprchlík“ a „migrant“ v kontextu současné migrační krize

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Jirák Jan

Pracoviště: KMS IKSŽ

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☐	☐	☐	☒	☐
1.3	Struktura práce	☐	☐	☐	☐	☒

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Diplomantka se dílčím způsobem odchýlila od schválených tezí ve strukturaci práce. Odchýlení je v zásadě vhodné a práci prospělo, bohužel není v úvodu zdůvodněné. Odchýlila se také v konstrukci vzorku, tuto změnu avizuje v kap. 2.2, ale bez řádného vysvětlení ("Nejprve bylo v plánu výzkum zaměřit výhradně na zpravodajství, nakonec jsem se však rozhodla zařadit také publicistickou platformu", s. 33-34). Změna je dost problematická, jelikož směšování zpravodajství a publicistiky vede k vytvoření nesourodého vzorku, což zpochybňuje analýzu zvláště v rovině pragmatické

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	B
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	E
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	C
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	D
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	B

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Diplomantka pracuje v zásadě s vhodnou literaturou, ale nakládá s ní nekriticky, bez snahy o její zařazení a kritické vyhodnocení (viz např. výklad o sociální konstrukci reality podle Bergera a Luckmanna, kap. 1.1.1). Vzhledem k tématu práce je překvapivé, že diplomantka nepovažovala za nutné vyrovnat se s postuláty "social semiotics", a to ani okrajově. Nestandardní, nepřijatelné a naprosto nesmyslné je odkazování na německý překlad Morrisovy práce, s. 17, když originál práce je běžně dostupný (diplomantka zřejmě skutečně pracovala pouze s německým překladem, viz pozn. 5, 6, 10-14) a části byly péčí Bohumila Palka přeloženy do češtiny.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	C
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	B
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	C

3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přeжатé bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přeжатé pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „z důvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	B
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	B
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	B

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)
 Struktura práce je vcelku logická, jen kapitola o evropské migrační krizi je z hlediska celkového pojetí práce redundantní (a v analytické části zůstává v podstatě nevyužita). Dále by v tomto případě textu pravděpodobně prospělo zařazení seznamu používaných zkratk. Práce se opírá o vcelku spolehlivý a funkční poznámkový aparát vhodně odkazující k používané literatuře, nepodložená tvrzení se vyskytují ojediněle (ale vyskytují, např. "Evropská migrační krize se zejména v letech 2015-2017 začala velmi výrazně projevovat v médiích. Častý výskyt mediální obsahů s touto tematikou pravděpodobně podporuje také narůstající obavy obyvatel evropských zemí z možných následků přijímání migrujících osob těmito zeměmi. Migrace je častým tématem také v politice." zcela bez odkazu, s. 15 - zde navíc s nejasným a mechanickým soudem o vlivu mediálních obsahů na narůstající obavy). Méně vhodné jsou některé "vysvětlující" poznámky (pozn. 1 a 2), které působí v odborném textu, jímž má diplomová práce být, nemístně. Z formálního hlediska je třeba upozornit na skutečnost, že v obsahu práce nejsou uvedeny teze, přestože jsou na konec práce zařazeny, a že seznam literatury není důsledně abecedně (Holliday před Hladkou, s. 63-64).

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Diplomantka předložila velkou zajímavou práci, již se snaží přispět k poznání mediální reprezentace tzv. evropské migrační krize rozbořením užití dvou - klíčových - výrazů "uprchlík" a "migrant". Práce je založena na využití základní sémiotické literatury - přijímané bez kritického odstupů a ignorující celou oblast "social semiotics", což je vzhledem k očividnému ideologickému zázemí sledovaných pojmů a jejich užití přinejmenším překvapivé. Struktura práce v zásadě odpovídá stanovenému cíli, jen kapitola o samotné migrační krizi z logiky vybočuje (byť v tezích byla uvedena) prostě proto, že práce fakticky není o této krizi jako takové, nýbrž o slovech-znacích "migrant" a "uprchlík" v mediální komunikaci, znacích, které ona migrační krize pouze aktualizovala. Zde je také patrně největší slabina práce - diplomantka nepracuje se znaky "migrant" a "uprchlík" jako se sociálními fakty, nýbrž chápe jejich roli ve sledovaných textech jako "neutrální na vstupu", resp. bez minulosti. Analyzované znaky ale mají svou historii politickou i kulturní, kterou práce zcela pomíjí. V samotné analýze se projevuje inklinace k deskripci: analýza sleduje tři základní roviny - sémiotickou, syntaktickou a pragmatickou -, ovšem poněkud mechanicky: zvláště pragmatická rovina (s. 45n.), nepodložená prakticky žádnou literaturou, vyznívá velmi povrchně a je spíše jen doplňkem sémantické analýzy.

Hodnotu textu jako magisterské kvalifikační práce snižuje podle mého soudu skutečnost, že diplomantka si kladla cíle převážně popisného charakteru (viz formulace v Úvodu "Záměrem výzkumu je zmapování způsobu...", "popisuje motivy, které při zkoumání těchto rovin vyplynuly...", "Cílem této práce je nahlédnutí způsobu..."), tomu podřídila strukturu analytické ("praktické") části a možnost formulovat a řešit nějaký problém si tak předem oslabila.

V práci zůstaly některé pravopisné nedostatky, např. ve shodě podmětu s přísudkem ("Většina osob migrujících v tomto období do Evropy pocházela ze severní Afriky, odkud utíkali do Evropy...", s. 13), interpunkcí (např. "zda jsou zkoumanými označujícími v člancích věnujících se právě současné migrační krizi označovány především tyto skupiny osob nebo zda se tyto výrazy používají spíše pro příslušníky jiných geografických oblastí", s. 13) či psaní velkých písmen ("v následujícím úryvku týkajícím se Iráckého uprchlíka", s. 40) . Přes uvedené připomínky se domnívám, že diplomantka předložila původní práci, kterou mohu doporučit k obhajobě.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Zhodnoťte, nakolik by pro vaši analýzu bylo přínosné využít titulu Hirschová, M.: Pragmatika v češtině.
5.2	
5.3	
5.4	

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A (výborně) B C D E F (nedoporučuji k obhajobě)

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 6. 9. 2019

Podpis: .....

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.